

## HENDRIK VAN WAESBERGE.

---

Blijkens het „Verheerlykt en verlicht Rotterdam,” te Rotterdam by Nicolaas Cornel, 1788, 8°. met platen, 3° stuk, bladz. 295, woonde Hendrik van Waesberge, stads-drukker, toenmaals aan de Noordzijde van den Haringvliet, wijk M, n°. 107 en 87, thans wijk 12, n°. 102, na alvorens in de Koestraat in het vroeger door zijn Oom Pieter aangekochte huis gewoond te hebben.

Hij werd 10 Oct. 1744 geboren, uit Gerard van Waesberge en Petronella van Wijk, en overleed 7 Februarij 1817. Hij was tweemaal gehuwd, de eerste maal met Magdalena Blokzijl, geb. ...., gedoopt 15 Julij 1738, overl. 28 April 1779. Hij verkreeg bij haar drie kinderen. Den 12 Januarij 1791 hertrouwde hij met Susanna Holsteyn, geb. ...., gedoopt 2 April 1756, overl. 21 Nov. 1832. Dit huwelijk schonk hem vier kinderen.

Volgens familie-aanteekeningen was hij Stads-, 's Lands- en Admiraliteits-drukker, tot in het jaar 1787. Na de omwenteling in dat jaar bleef hij stads-drukker en leverancier.

Met goedvinden van zijn' oom Pieter van Waesberge, hield hij, in den herfst van 1771, bij Burgemeesteren der stad Rotterdam aan, om in diens plaats te mogen worden aangesteld als drukker en leverancier van al hetgeen de Stad van boekverkooperswaren mogt benoodigd zijn. Op dit verzoek werd hem, den 22 Nov. 1771, een gunstig „appointement” verleend, geteekend: ter Ordonnantie van Heeren Burgemeesteren, door W. W. van Berckel; welk stuk, even als verscheidene andere, nog in originali voorhanden is, zijnde geschreven op een zegel van zes stuivers.

Den 23 April 1776 werd onze Hendrik, bij besluit van de Edel Mogende Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteit op de Maze, met het drukken van alles en met de leverantie van de wederhelft der schrijfbehoeften, voor dit collegie noodig, begunstigd en in het laatste bevestigd. De andere helft, opengevalen door het overlijden van R. van der Hoeven, werd toegewezen aan den boekverkooper Reinier Arrenberg.

Zijne moeder, Pieterella van Wijk, weduwe van wijlen Gerrit

(Gerard) van Waesberge, stond bij eene acte, gepasseerd 15 Maart 1777, onder zekere voorwaarden, aan hem Hendrik, haren zoon, in vollen vrij- en eigendom af hare helft in de drukkerij en gereedschappen, enz.

Gedurende de jaren 1793—1796 was hij Hoofdman van het Boekverkoopers Gilde.

In 1811 werd hem, op zijn request aan den toenmaligen Maire der stad Rotterdam, den Heer Willem Suermondt, om, wegens zijne klimmende jaren, zijn zoon Pieter van Waesberge, oud circa twintig jaren, met hem, onder de firma van Hendrik van Waesberge en Zoon, te qualificeeren tot het drukken en leveren van al het benoodigde ten dienste der stad en der onderscheiden departementen, door genoemden Maire, den 8 November van genoemd jaar, gunstige toestemming verleend, en die firma met het drukken en leveren, als voren gezegd, gebeneficieerd.

Deze associatie is evenwel nimmer tot stand gekomen, en alzoo de voorschreven firma niet gevoerd geworden.

Onder de papieren bij de familie Van Waesberge voorhanden, zag ik het Brevet de tolérance, gedagteekend Parijs, 1 Januarij 1812, waarbij Hendrik, volgens genomen besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 November 1811, bevestigd werd in zijne betrekking: „le quel Arrêté maintient le Sieur Henry van Waesberge, dans l'exercice de l'Etat d'Imprimeur, dans le Département des Bouches de la Meuse, Arrondissement de Rotterdam, à la Résidence de Rotterdam.” Hierbij is gevoegd het bewijs van den door hem 5 Junij 1812 gedanen eed, dien hij verplicht was op dit hem uitgereikt brevet af te leggen.

Omstreeks 48 jaren lang bewoonde Hendrik het door hem aangekochte huis aan den Haringvliet. Hij bereikte den ouderdom van 73 jaren, doch bragt de laatste jaren zijns levens in aanhoudende ongesteldheden door, missende daarbij het gebruik zijner verstandelijke vermogens, zoodat zijne laatste dagen beklagenswaardig waren.

Een portret in olieverw, geschilderd door ... Lapis (?), uit zijnen krachtvollen leeftijd, wordt bij zijne afstammelingen bewaard.

DE ZWERVENDE TURK of de verbaazende Levensloop van den berugten Sultan Achmet; natuurlijke Zoon van Mahomet de IV, behelzende enz. Te Rotterdam, By Hendrik van Waesberge, Anno 1764, 8.

L.

Volgens eene geschreven copie.

KEUREN EN ORDONNANTIEN over den Lande en Baillijschappen van Schielant. Tot Rotterdam. Herdrukt bij Hendrik van Waesberge. Stads Drukker 1782, in 4, 114 gen. bladz. Sign. A—P.

B. Rott.

INLEIDING tot de Eerste beginselen der Sterrekunde. Rotterdam... (?) van Waesberge 1781. Prijs 60 Ct.

CEDULLEBOEK van behoeftens voor een schip van Oorlog van de Charter van 44 stukken; Rotterdam, H. van Waesberge, 1785, in folio.

Cat. Bibl. Ministerie van Marine 1859, 1<sup>e</sup> Vervolg, bl. 14, N<sup>o</sup> 64.

CEDULLE-LIJST van konstapelsbehoeftens voor 's Lands schip *Cesar*. Rotterdam, H. van Waesberge, 1786, in folio.

Ibidem bl. 8, N<sup>o</sup> 141.

CEDULLE-LIJST voor 's Lands schip van oorlog *Charlemagne* Rotterdam, H. van Waesberge, 1786, in folio.

Ibid. N<sup>o</sup> 141<sup>a</sup> en N<sup>o</sup> 141<sup>b</sup>.

INSTRUCTIEN van haar Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, voor de Raaden ter Admiraliteit dezelve Ministers, Ontvangers, Generaal, Vendumeesters, Procureurs en Officiëren van de Convoien en Licenten, mitsgaders de Instructien en Reglementen, gearresteert bij den Raad ter Admiraliteit op de Maze. Voor derzelver Bediendens en Suppoosten. Te Rotterdam. Gedrukt en Herdrukt bij Hendrik van Waesberge, ordinaris Drukker van 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit op de Maze 1786—1787. 30 verschillende stukken, in kl. 8.

B. Rott.

ORDONNANTIE EN REGLEMENT voor de Schutterij In de Ambachten van Beukelsdijk, Oost- en West-Blommersdijk genaamt Cool. In den jare 1785 opgerigt onder de Zinspreuk Pro Aris et Focis. Te Rotterdam, by Nicolaas Bellaart en H. v. Waesberge 1787, in 8, 68 gen. & 12 ongen. bladz. Register VIII & Sign. A—E 5.

B. Rott.

EXTRACT UYT DE GENERALE KEUREN

Na 1792 zijn bij hem, onder meer anderen, nog de volgende Stadskeuren en Ordonnantien gedrukt of herdrukt.

EXTRACT UIT DE GENERALE KEURE en Ordonnantie der Stad Rotterdam. Houdende Ordonnantie verbiedende het gebruyk van ysere Haken in het passeren van de Sluysen, en binnen 's Dijks. Gelyk mede het stoten tegen de Vloten &c. in de Rotte. En rakende de Ordre van het passeren van de Sluysen. In Rotterdam, Herdrukt by Hendrik van Waesberge, Ordinaris Stads Drukker 1793, in 4.

RENOVATIE EN AMPLIATIE van het XXXI<sup>ste</sup> Article van de Ordonnantie op het Tellen, Draagen en Zetten van Steen, Tegelen, Pannen en Vorsten. In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Ordinaris Stads Drukker, 1794, in 4.

en Ordonnantien der Stad Rotterdam. Houdende Ordonnantie op de Burgerwacht. In Rotterdam, gedrukt by Hendrik van Waesberge, Ordinaris en Stads Drukker, 1788, 4<sup>e</sup>. L.

GENERALE KEUREN ende Ordonnantien der Stad Rotterdam. Tot Rotterdam gedrukt by Hendrik van Waesberge, ordinaris Stads Drukker, VII<sup>de</sup> en VIII<sup>ste</sup> Deel.

B. Reg. H.

Het VII<sup>de</sup> Deel. Vervolg van het VI<sup>e</sup> Deel, Supplement, bevat stukken bij Hendrik v. Waesberge gedrukt van 1774—1786.

Het VIII<sup>ste</sup> Deel. II<sup>de</sup> Vervolg van het VI<sup>e</sup> Deel, Supplement, bevat 60 afzonderlijke stukken door hem gedrukt van 1787—1792.

Alvorens ik van deze Stadskeuren en Ordonnantien afstap, wil ik nog mededeelen, dat de Heer Campbell mij berigtte, dat de Koninklijke Bibliotheek een band met Keuren en Ordonnantien der Stad Rotterdam bezit, welke in 1628 en 1632 door Jan van Waesberghe op 't *Steygher aen de Korenmarkt* (1628), op de *Hoochstraet by den Toelast* (1632) » met consent van de Heeren Burghermeesteren » gedrukt zijn. De overige stukken in dezen band zijn gedrukt door Pieter van Waesberghe op *Steyger in de Swarte Klock*, van 1634—1649. — Deze Pieter, die zich in 1634 en 1635 geen titel geeft, noemt zich in 1638 en 1639 Boeckverkooper, en in 1640 en volgende jaren Ordinaris-Drucker der Stadt Rotterdam.

ORDONNANTIE voor de Huurkoetsiers. In Rotterdam, Gedrukt By Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1797, in 4.

ORDONNANTIE voor de Wagenaers en Voerlieden In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1797, in 4.

ORDONNANTIE op het Keuren, Wegen en Bewerken van Hooy. In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1800, in 4.

WAERSCHOUWING omtrend het Veilen of Verkopen van Levensmiddelen, gelost uit Schepen, die met schade binnenvallen. In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1802, in 4.

AMPLICATIE op de Keure en Ordonnantie rakende de Mosselneering. In Rotterdam, Herdrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1804, in 4.

EXTRACT Uit de Resolutien van den Raed der Stad Rotterdam, genomen op Maendag, den 6<sup>den</sup> van Augustus, 1804. In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1804, in 4.

EXTRACT Uit de Generale Keuren en Ordonnantien der Stad Rotterdam, houdende Ordonnantie op het meten van Castanien en Okkernoten In Rotterdam, Herdrukt bij Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1804, in 4.

EXTRACT Uit de Generale Keure en Ordonnantie der Stadt Rotterdam, houdende Ordonnantie op het Keuren van de Hammen en Spek, van ban buiten ingekomen. In Rotterdam, Herdrukt by Hendrik van Waesberge, Ordinaris Stads Drukker, 1806, in 4.

EXTRACT Uit het Resolutieboek van de Heeren van de Weth. der Stad Rotterdam, genomen op Zaturdag den 5 Juny 1706. In Rotterdam, Herdrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1806, in 4.

RENOVATIE EN AMPLIATIE wegens het ontvreemden van Tabak, by den Tabaks-Pikkel. In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1806, in 4.

EXTRACT Uit de Generale Keure en Ordonnantie der Stad Rotterdam, houdende Ordonnantie op het Keuren van Steen, Tegelen, Dekpannen en Vorsten, mitsgaders Kalk en Tras, en op het tellen, dragen en zetten van Steen, Tegelen, Pannen en Vorsten. In Rotterdam, Herdrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1806, in 4.

ORDONNANTIE op het verkoopen van Boter en Kaas. In Rotterdam, Gedrukt by Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1806, in 4.

ORDONNANTIE rakende het wegnemen van de Uithangborden, &c. binnen de Stad Rotterdam. In Rotterdam, Gedrukt bij Hendrik van Waesberge, Stads Drukker, 1808, in 4.

REGLEMENT op het houden der Beesten-markt, mitsgaders het Markt-Staen- en Hekkengeld. Te Rotterdam, ter Stads Drukkery van Hendrik van Waesberge, 1816, in 4.